

Mořeplavec Miroslav Račan: Nejkrásnější je plavba za úplňku

Když se řekne námořník, většina lidí si nejspíš vybaví Pepka námořníka. Málokdo ale tuší, že svého mořeplavce má i Pelhřimov. „S Pepkem mohu mít společné maximálně to pruhované tričko. Dnes je to jinak. Myslím, že když mě potkáte na ulici, tak určitě nepoznáte, že jsem námořník. Jsem prostě chlap, co si plní sny a cestuje na plachetnici,“ říká o sobě Miroslav Račan.

Vzhledem k aktuální situaci nemohu začít jinak. Jaké to pro cestovatele je, najednou sedět doma?

To je asi pro každého cestovatele veliký trest. Prakticky již v lednu jsem se začal chystat na další cestu. Objednávám náhradní díly na loď a vše si postupně chystám. Část jsem jich už poslal do přístavu na Aljašku a zbytek mám u sebe doma.

Tam jste chtěl zamířit, kdyby vám naplánovanou cestu nepřerušila pandemie?

Ano, můj plán byl se v polovině dubna vrátit na Aljašku, kde potřebuji asi dva týdny opravovat moji loď Sněhurka a připravit si vše na další plavbu. To je ale nyní nereálné.

Kam plánujete vyrazit, až to zas bude možné?

V květnu jsem se chtěl vrátit na vodu a pokračovat v plavbě při pobřeží Aljašky, Britské Kolumbie, západního pobřeží USA až na jih do Mexika. Tam jsem chtěl být asi v listopadu. Nyní absolutně netuším, kdy budu moci odcestovat a jak se mi podaří tuto trasu proplout. Pro mě je totiž na plavbu zcela zásadní veličinou roční období, a tedy počasí. Bude to zřejmě asi velká improvizace a možná budu muset vše úplně změnit.

Jak dlouho taková plavba trvá?

Tento plán byl na sedm až osm měsíců, ale vždy to záleží na destinaci, kde se pohybuji. Loni jsem plul z Karibiku do Grónska a potom severozápadní cestou až na Aljašku. To byla opravdu dlouhá plavba a trvala devět měsíců.

Plavíte se sám?

Na tuto poslední plavbu jsem si sehnal arktickou posádku, ale jinak jsem většinou sám.

Jak zvládáte odloučení od světa a od rodiny?

To odloučení není zas tolik dramatické. Mým cílem totiž není stále jenom plout, ale chci spíše poznávat nové země. V podstatě pluji velmi pomalu a zastavuji všude, kde je něco zajímavého. Plavba je pro mě tedy hlavně způsob dopravy. Mám již upluto skoro šedesát tisíc mil, což je v podstatě dvakrát plavba kolem světa.

To je pěkný kus cesty...

Ve skutečnosti jsem se zatím dostal z Evropy přes Karibik, Jižní a Střední Ameriku do Ameriky Severní. Nicméně jsem ale už navštívil třiadvadesát zemí, a to je pro mě ten největší zážitek. Mnohem větší než samotná plavba. Odloučení od rodiny je věc druhá. Mám doma pohybově omezenou matku, syna i vnoučata. Na druhou stranu dcera žije v Austrálii, takže jsme taková trochu světová rodina.

Co ji zaválo do Austrálie?

Osud. (smích) Chtěla se po maturitě naučit jazyk a už tam zůstala. Je vdaná, má tam rodinu a dá se říct, že je z ní Australanka. Žije tam už asi patnáct let a do Česka se vracet neplánuje.

Vraťte se k vám. Můžete popsat běžný den mořeplavce?

Je trochu monotónní. Neustále musím kontrolovat směr a sílu větru a tomu přizpůsobovat plachty i kurs plavby. Na kormidlování většinou používám autopilota, což je výborný vynález moderní doby. V noci je pak potřeba pozorně hlídat okolí, protože orientace v noci je na moři velmi zkrleslá. Občas je také třeba se trochu najíst, pokud vám to žaludek dovolí, a také trochu vyspat. Spím po malých časových intervalech, zhruba třicet minut. Toto všechno se ale děje na malém prostoru a na kymácející se lodi. Představte si, že se neustále nakláníte nebo houpáte metr či dva či tři nahoru a dolů. Stav moře velmi ovlivňuje pohodu na palubě. Pokud nejsou velké vlny, tak můžete zažít krásnou a klidnou plavbu. Ta se však může během chvilky změnit na drsnou a mokrou přeplavbu.

Co je podle vás na plavení nejkrásnější?

Asi právě ty klidné a romantické plavby, teplé moře, slunce nad hlavou, příjemný a slabší vítr a delfíni skákající kolem. Absolutní bomba je plavba za úplňku, kdy se mořská hladina všude kolem třpytí jako zrcadlo. Po tom všem pak doplužete na nové místo, do nové země či nové zátoky, kde si můžete užívat nové poznání.

A naopak jakou nejhorší situaci jste musel řešit?

Tak to bude jednoznačně loňská plavba Arktidou. Tam mě totiž velmi zklamal jeden člen posádky, který prostě nedával pozor a při jeho službě za kormidlem narazil do ledovce. Tím ohnul vrtuli, čímž jsme se stali prakticky nepojízdnými. V Arktidě se totiž kvůli ledu pluje hodně na motor. Hodně složitě a dramaticky jsme se museli dva dny vracet do inuitské osady Pond Inlet, kde se mi naštěstí podařilo vrtuli narovnat a mohli jsme tedy pokračovat.

Pak už šlo vše bez problémů?

Ne. Po týdnu se rozbila převodovka, a to byl opravdu veliký problém. Zůstali jsme uprostřed arktické pustiny opět nepojízdní a bez větru. Půl dne jsme na něj čekali a potom se pomalu začali rozjíždět. Jenže bylo potřeba proplout velkým ledovým polem, což pod plachtami nešlo a hlavně opět nefoukalo. Naštěstí, i když převodovka nejela dopředu, jsem mohl alespoň couvat. Procouval jsem se tedy pět ačtyřicet mil ledovým polem, což si myslím, je světový rekord. Neslyšel jsem dosud o podobném bláznovi, který by takto proplouval Arktidou. (smích)

Jak dlouho vám to trvalo?

Dva dny. Pak jsme zakotvili u osady Resolute, kde se mi celkem rychle podařilo přes internet koupit novou převodovku. Po týdnu čekání jsme mohli pokračovat. Proppluli jsme s ní nejnebezpečnější ledové pole, které bylo naštěstí stále otevřené pro plavbu. Po pěti dnech ale začala zlobit i nová převodovka. V podstatě jsem vůbec neměl jistotu, že se podaří zařadit rychlost a plout dál. Někdy jsem zařadil hned a jindy to trvalo i dvacet minut. Hlavou se mi honily myšlenky, že zůstaneme v pusté Arktidě bez pohonu, a to by bylo opravdu veliký problém.

A jak to dopadlo?

Naštěstí dobře. I za těchto dramatických okolností jsme dopluli až na ostrov Kodiak, kde byl první bezpečný přístav k zimování. Až zde po vytažení Sněhurky z vody jsem zjistil, že od nárazu do ledu byla i ohnutá hřídel. Právě to způsobilo poruchu těch dvou převodovek.

Je vidět, že Sněhurku znáte opravdu dokonale. Postavil jste si ji sám?

Ano. V roce 2005 jsem koupil svařený hliníkový trup typu Reinke 13 a absolutně jsem nevěděl, do čeho jdu. Celý ži-

vot se však snažím používat obyčejný selský rozum a taktu jsem přistupoval i ke stavbě lodi. Pracoval jsem absolutně sám a za čtrnáct měsíců byla Sněhurka připravena k plavbě.

Měl jste s tím nějaké zkušenosti? Nebál jste se, že se potopí?

O stavbě lodě jsem toho věděl asi jako o stavbě raketoplánu. Měl jsem ale nějakou představu, jak to má vše fungovat a pomalu za pochodu se učil. Že by se potopila, jsem se nebál, i když po spuštění na vodu v Mělníku mi dovnitř nateklo pár litrů vody, protože jsem špatně zašrouboval senzor měření rychlosti. Ale to byly takové normální porodní bolesti.

Jak se vlastně Pelhřimák dostane na moře? Tíhl jste k lodím od malička?

Jako malý kluk jsem četl knihu o Jamesi Cookovi, což mě velmi zaujalo a osobně tohoto kapitána považuji za největšího námořníka historie. Nikdy, ani později, mě však nenapadlo, že budu mít vlastní loď. Až v roce 2000 jsem se náhodou v Chorvatsku svezl na malé plachetniciče a ten pocit plout po moři s napnutou plachtou mě tak nadchnul, že jsem se pomalu začal přibližovat k tomuto cíli.

Se životem námořníka jste začal až v pozdějším věku. Vnímáte to jako přednost, nebo naopak překážku?

To je těžké posoudit. Jeden můj kamarád vyplul jako mladý a několik let plul okolo světa a plavbu dokončil loni. Nyní plánuje rodinu a neví, co bude dál. Já jsem nejdříve založil rodinu, potom vybudoval firmu a nyní v jakémsi předčasném důchodu mohu cestovat. Pokud budu zdravý, tak doufám, že budu cestovat ještě dlouho a tu naši kulatou zemičku obepluji. Takže z mého pohledu je moje varianta lepší.

Vzpomenete si ještě na vaši první větší plavbu?

Mám výhodu dobré dlouhodobé paměti a skutečně si pamatuji i detaily plaveb či navštívených míst třeba před dvanácti lety. Za takovou první větší plavbu můžu považovat přeplavbu Biskajského zálivu z roku 2006. Ten je známý silnými bouřkami a nepříjemnými vlnami. To mě naštěstí nepotkalo a byla to bezproblémová čtyřdenní cesta. Ale ten respekt z tohoto úseku plavby byl veliký.

Kde se vám líbilo nejvíce?

Na to je velmi těžké odpovědět. Chci navštívit každou zemi, v každé je něco zajímavého. Někde je krásná příroda, lidé, historie... Ale pokud mám opravdu něco zmínit, tak v Evropě asi Norsko, Turecko a Řecko. Celá Jižní Amerika je nádherná a procestoval jsem zde všechny země. Z nich bych vybral asi Peru, Bolívii, Venezuelu a celou Patagonii, ale i Amazonii. V Karibiku pak jednoznačně Kuba a na severu určitě Grónsko.

Co je váš sen?

To je naprosto jednoduché. Plout pořád dál okolo světa a zastavovat všude, kde to půjde. (ku)

Kdyby Miroslav Račan sečetl všechny své plavby, objel by už dvakrát celý svět. Z cest po moři, které brázdí na vlastnoručně postavené lodi Sněhurka, pravidelně informuje své fanoušky. „Své zážitky dávám on-line na web snehurka-yacht.cz a později vše sepišu i do knihy. Zatím vyšly dva díly, a to Se Sněhurkou kolem světa 1 a 2. Možná právě v této době je mohou čtenáři objednat na internetu a cestovat po světě z tepla domova,“ přemítá pelhřimovský mořeplavec.